

Retrospective, valențe actuale și dimensiuni prospective ale cercetării științifice la Academia de Administrare Publică

Retrospectives, current valences and prospective dimensions of research at the Academy of Public Administration

Aurel SÎMBOTEANU,
*prorector al Academiei de Administrare Publică,
doctor în științe politice, conferențiar universitar*

SUMMARY

The present study is an attempt to identify the social determinants, which initiated and facilitated the content and evolution of the scientific research of the administrative phenomenon in the Republic of Moldova after the declaration of independence. It also elucidates the current valences and perspectives of this activity in the context of the provisions of the recently adopted Research Strategy of the Academy of Public Administration for the period 2016-2020.

Keywords: administrative science, administrative phenomenon, strategy, research, social determinants, general objectives, specific objectives, opportunities.

REZUMAT

În prezentul studiu se face încercarea de a identifica determinantele sociale care au inițiat și au facilitat conținutul și evoluția cercetării științifice a fenomenului administrativ în Republica Moldova, după declararea Independenței, de a elucida valențele actuale, dar și perspectivele acestei activități în contextul prevederilor Strategiei de cercetare a Academiei de Administrare Publică pentru perioada 2016-2020, recent adoptate.

Cuvinte-cheie: știința administrației, fenomenul administrativ, strategie, cercetare, determinante sociale, obiective generale, obiective specifice, oportunități.

Suntem sub impresiile marcării aniversării de 25 de ani de la adoptarea Declarației de Independență a Republicii Moldova. Dobândirea Independenței a generat un ansamblu de ajustări ale sistemului de organizare socială la condițiile democratice de funcționare a statului.

Analizând cele efectuate pe parcursul acestui sfert de secol, autoritățile publice, mediul academic, dar și societatea civilă au menționat un șir de realizări, care, cu certitudine, s-au produs în acest interval

de timp, inclusiv în domeniul administrației publice, dar a fost menționat și un șir de lacune, neajunsuri și chiar ratări în diferite domenii ale vieții sociale, inclusiv în domeniul construcției statale.

Printre realizări, în viziunea noastră, se înscrie și instituirea învățământului superior și de dezvoltare profesională în domeniul administrației publice, precum și instituirea unui nou domeniu de cercetare valorificat de știința administrației în devenire, care are ca scop acordarea asistenței științifico-

metodologice autorităților statului în edificarea unei administrații moderne, activitate de care este preocupată și Academia de Administrare Publică.

Scopul prezentului studiu este de a identifica determinantele sociale care au inițiat și au facilitat conținutul și evoluția cercetării științifice a fenomenului administrativ, de a elucida valențele actuale, precum și perspectivele acestei activități în contextul prevederilor Strategiei de cercetare a Academiei de Administrare Publică pentru perioada 2016-2020.

I. Determinante sociale, inițierea și conținutul tematic ale cercetării științifice a fenomenului administrativ

Evoluarea democratică a sistemului politic determinată de adoptarea Declarației de Independență, complexitatea de probleme cu care se confrunta societatea moldovenească la acel timp în procesul de inițiere și desfășurare a reformelor social-economice și politice, alinierea Republicii Moldova în baza unei noi paradigme în relațiile cu alte state ale lumii și cu organismele internaționale presupuneau și o nouă viziune asupra administrației publice.

Noile realități impuneau o abordare teoretico-științifică absolut nouă privind natura, locul și rolul administrației publice în sistemul social bazat pe democrație, pluralism și diversitate. În condițiile în care sistemul social a suferit schimbări esențiale, administrația publică nu putea rămâne în parametrii săi stabiliți cândva și avea menirea să asigure activitatea statului și a comunităților locale reieșind din cerințele sociale în necontenită evoluție.

Transformările din administrația publică inițiate încă în 1990, având ca premise modificările în sistemul politic și economic al societății, au constituit de la bun început o tendință spre valorile democratice caracteristice pentru administrația publică europeană. Ele și-au găsit reflectare în Declarația de Suveranitate din 23 iunie 1990 [2], Decretul cu privire la puterea de stat din 27

iulie 1990 [3], Declarația de Independență din 27 august 1991 [4]. Prevederile acestor documente semnificau niște schimbări radicale de ordin politic, ce au și făcut să se schimbe esența puterii de stat, care, având aceeași sursă - poporul, capătă metode absolute noi de realizare.

Instituționalizarea noului sistem politic și inițierea reformei administrației publice au determinat crearea unui sistem adecvat de pregătire a cadrelor, de dezvoltare profesională a acestora, dar și demararea cercetărilor științifice în acest domeniu. Aceasta s-a produs odată cu deschiderea în anul 1993 a Academiei de Administrare Publică, instituție care în conformitate cu prevederile sale statutare a inițiat, a promovat și a dezvoltat cercetările științifice consacrate proceselor complexe ce se desfășoară în sistemul administrației publice aflat în continuă evoluție și reformare [5].

Aceasta s-a făcut pe calea preluării și adaptării principiilor universale ale științei administrației la condițiile concrete din Republica Moldova. Se cunoaște că știința administrației își are particularitățile sale, una dintre ele fiind caracterul interdisciplinar pe care îl are. Prin aceasta, știința administrației asigură interferența mai multor abordări în explicarea fenomenului administrativ, cum ar fi analiza politologică, juridică, sociologică, economică a administrației exercitând o funcție integratoare între acestea și alte științe, asigurând o abordare complexă, interdisciplinară a fenomenului administrativ.

De acest lucru s-a ținut seama, chiar de la început, în efectuarea cercetărilor științifice în cadrul Academiei. În prim-plan se evidențiază studiile privind teoria și practica administrației publice. Vom menționa, în acest sens, în primul rând, studiile profesorului universitar Mihail Platon prin care, de fapt, a fost încetățenită știința administrației în Republica Moldova. Meritul deosebit al lui Mihail Platon constă în conceptualizarea multor procese și fenomene administrative, îndeosebi a acelora cu referire la politica de

personal și activitatea cadrelor din administrația publică, privind procesul de reformare a administrației publice și altele [14].

În studiile altor autori regăsim opinii și viziuni asupra mecanismelor realizării puterii în condițiile unei democrații funcționale, diferitelor probleme din sfera teoriei și istoriei administrației, relațiilor publice, administrației centrale de specialitate, administrației și democrației locale, politicilor publice și altele.

Chiar din primii ani de activitate, la Academie s-a acordat o atenție deosebită tematicii investigaționale cu referire la istoria administrației publice. Aceasta se justifică prin faptul că în procesul actual de reformare a administrației publice trebuie să se țină seama și de unele tradiții istorice în organizarea și funcționarea administrației publice. Utilitatea potențialului istoric din sfera administrației publice constă, în primul rând, în valorificarea modalităților și influențelor tangibile dintre sistemul tradițional de administrație și sistemul actual de administrație publică.

De exemplu, astfel de structuri, mecanisme și proceduri, cum sunt existența și funcționarea instituțiilor administrative eligibile, activitatea reprezentanților puterii centrale în unitățile administrativ-teritoriale intermediare, sistemul de imunități pentru anumite categorii de funcționari, convocarea forumurilor naționale ale reprezentanților tuturor păturilor sociale în momente cruciale pentru țară, vin din experiența istorică și se utilizează, în forme modernizate desigur, și în prezent. Continuitatea și modernizarea administrativă poate fi asigurată doar cu condiția cunoașterii și valorificării tradiției istorice în domeniul administrației publice.

Un domeniu de cercetare important, cu un impact serios asupra administrației publice, este studiul suporturilor și reglementărilor juridice ale organizării și funcționării administrației publice. În acest sens, vom menționa cercetările problemelor ce țin de teoria statului și dreptului, sistemul

autorităților publice, aspectele ce derivă din reglementările constituționale ale administrației publice, particularitățile raporturilor juridice în sfera puterii executive, problemele contenciosului administrativ, raporturilor de muncă în sfera serviciului public și altele. Studiile cu această tematică vin să confirme interacțiunea dintre știința administrației și ramurile respective de drept în asigurarea unei activități administrative eficiente.

Edificarea unui sistem nou de administrație publică în condițiile statului independent era condiționată și de schimbările radicale din sfera relațiilor economice în legătură cu legiferarea proprietății private și trecerii la economia de piață, procese care au avut și continuă să aibă o influență considerabilă asupra soluționării problemelor sociale. În condițiile dezvoltării economiei de piață, se schimbă radical atât funcțiile autorităților administrației publice centrale, cât și ale autorităților administrației publice locale. Iată de ce cercetătorii din domeniul economiei și finanțelor din cadrul Academiei vin în susținerea științei administrației în vederea identificării acestor funcții noi pe care trebuie să le exercite autoritățile administrației publice prin utilizarea unui management eficient.

Într-o strânsă legătură cu tematica managerială sunt și cercetările efectuate în cadrul Academiei din sfera etico-comportamentală, culturii administrative, psihologiei conducerii, tehnicilor de comunicare și negociere în cadrul activității administrative. Problematika menționată este una foarte necesară pentru toate categoriile de funcționari, inclusiv pentru deținătorii funcțiilor de demnitate publică. Fără a neglija valențele profesionale sau cele de cultură generală, se consideră absolut necesare și obligatorii calitățile umane pe care trebuie să le întrunească funcționarul public.

În condițiile respective, în care societatea informațională se manifestă tot mai activ, devine de la sine înțeleasă și necesitatea

promovării cercetării științifice în domeniul creării unui sistem informațional modern, care constituie o pârgie de modernizare a administrației publice. Acest sistem prevede o utilitate tehnică modernă cu rețele informaționale și baze de date pe diferite domenii de activitate. Cu cât este mai amănunțită și mai veridică informația, cu atât mai operative și mai depline, după conținut, vor fi deciziile adoptate de autoritățile administrației publice. Studiile în acest domeniu efectuate în cadrul Academiei vin să ne convingă despre pașii rapizi cu care evoluează sistemele informaționale în țara noastră, despre influența lor benefică asupra activității administrative.

Acestea fiind determinatele sociale ale inițierii cercetării interdisciplinare a administrației publice și conținutul tematic al cercetării științifice a fenomenului administrativ în contextul demarării și evoluției proceselor reformatoare prin care trece administrația publică, în continuare ne vom axa pe analiza situației actuale privind cercetarea științifică în cadrul Academiei.

II. Valențe actuale ale cercetării științifice în domeniul administrației publice

Pe parcursul celor douăzeci și trei de ani de activitate Academia de Administrație Publică, în calitate de instituție de învățământ superior de stat și de centru național de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, a acumulat o bogată experiență de organizare a activității științifice. Academia participă la edificarea societății bazate pe cunoaștere prin serviciile educaționale și de cercetare prestate, inclusiv prin efectuarea de cercetări științifice în domeniul teoriei și practicii administrației publice, în vederea creării unui suport științific pentru desfășurarea reformei administrației publice, elaborării de noi forme și metode de administrare, care să asigure eficiența activității autorităților publice.

Activitatea de cercetare desfășurată în

Academie la etapa actuală are misiunea de integrare a eforturilor cadrelor didactico-științifice în investigarea problemelor actuale din administrația publică. Această activitate se desfășoară pe trei dimensiuni:

a) *Generarea de cunoștințe.* Se realizează prin cercetarea problemelor teoretico-conceptuale și aplicative ale științei administrației, managementului, politologiei și relațiilor internaționale, dreptului, tehnologiilor informaționale aplicate, raportate la necesitățile sistemului administrativ autohton. Aceste necesități sunt determinate de procesul de reformare continuă a administrației publice care are nevoie, de rând cu alte resurse, și de o asistență științifică bazată pe studii aprofundate, care pot și trebuie să genereze performanță în actul de guvernare și administrare.

b) *Diseminarea cunoștințelor obținute prin cercetare.* Se produce în cadrul procesului educațional de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici și oficialilor aleși. Aceasta se produce prin organizarea și realizarea programelor de studii avansate de doctorat, programelor de master științific și de profesionalizare, programelor cursurilor de dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici și oficialilor aleși, precum și prin acordarea asistenței metodologice autorităților publice. Utilizarea rezultatelor propriilor cercetări științifice în procesul educațional și de asistență metodologică amplifică potențialul aplicativ al acestora și contribuie la formarea competențelor profesionale necesare beneficiarilor acestor servicii educaționale.

c) *Valorificarea cunoștințelor.* Scopul urmărit constă în ajustarea practicii administrative la rigorile abordării științifice și sporirii eficienței de funcționare a autorităților publice. Rezultatele activității administrative depind în mare măsură de corespunderea tuturor părților componente ale procesului administrativ paradigmelor dovedite prin cercetare științifică ca fiind generatoare de eficiență. În acest sens, se întrevide o inter-

conexiune între valorificarea cunoștințelor obținute prin cercetare științifică în activitatea administrativă practică și influența inversă a practicii administrative asupra elaborării de noi abordări conceptual-metodologice care ar corespunde mai adecvat practicii administrative aflate în permanență evoluție și dezvoltare.

Misiunile enumerate ale activităților științifice din cadrul Academiei cuprind prioritar cercetarea fundamentală și aplicativă, îmbinată cu activitățile de consultanță ale autorităților publice și de expertiză a diferitelor aspecte structurale și funcționale privind procesul administrativ. Cercetarea se desfășoară în cadrul catedrelor, școlii doctorale, laboratoarelor de cercetare, proiectelor investigaționale, coordonată de Consiliul științific în conformitate cu politicile de cercetare aprobate de Senatul Academiei.

Astfel, în prezent sunt în desfășurare câteva proiecte de cercetare, tematica cărora este într-o strânsă conexiune cu procesele reformatoare din administrația publică. Unul dintre ele este proiectul *„Consolidarea instituțională și funcțională a administrației publice locale în Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană”*, obținut prin concurs și realizat de un colectiv de cercetători de la catedra Științe administrative, director de proiect, dna Tatiana Șaptefrați, conferențiar universitar, doctor.

Oportunitatea proiectului respectiv este condiționată de necesitatea acordării asistenței metodologice autorităților publice locale în procesul de reformare și are ca obiectiv consolidarea instituțională și funcțională a acestora. Echipa de cercetare și-a propus realizarea unui studiu complex al organizării și funcționării autorităților publice locale din Republica Moldova și identificarea, în baza acestuia, dar și a unei analize comparative cu sistemele de administrație publică locală din unele țări ale Uniunii Europene, a soluțiilor de îmbunătățire a activității autorităților administrației

publice locale autohtone. Transferul de cunoștințe și aplicarea inovațiilor în sistemul administrației publice locale urmează să aibă un impact benefic asupra evoluției reformei administrației publice locale din Republica Moldova.

Un alt proiect instituțional în desfășurare este *„Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană”* realizat de un colectiv de cercetători de la catedra Economie și management public, director de proiect, dna Tatiana Tofan, conferențiar universitar, doctor. Tematica investigațională a acestui proiect este foarte actuală, dat fiind faptul că reducerea disparităților existente la nivel regional este un obiectiv-cheie al Guvernului Republicii Moldova. Aceste disparități au forma unor diferențe ale nivelului veniturilor pe cap de locuitor și necesită organizarea și desfășurarea unor acțiuni ale autorităților publice de a contracara escaladarea lor.

Reieșind din aceasta, cercetările din cadrul proiectului sunt axate pe fundamentarea științifică a procesului de dezvoltare regională în baza unei analize comparative a procesului de dezvoltare regională în unele țări ale Uniunii Europene și Republica Moldova. Este important de menționat că, în temeiul analizei dinamicii disparității regiunilor de dezvoltare din Republica Moldova, cercetătorii din cadrul proiectului lucrează asupra elaborării unui sistem de indicatori pentru identificarea mai exactă a disparităților teritoriale și elaborării soluțiilor pentru diminuarea lor.

Acest obiectiv este în concordanță și cu prevederile proiectului Strategiei de dezvoltare regională a Republicii Moldova pentru 2016-2020 [11], supuse discuției la 02 decembrie, curent, în cadrul unui Forum desfășurat în cadrul Academiei cu participarea reprezentanților Guvernului, unor autorități ale administrației publice centrale de specialitate și administrației publice lo-

cale, reprezentanților regiunilor de dezvoltare, partenerilor de dezvoltare în persoana Agenției de Dezvoltare Internațională a Germaniei (GIZ).

Elaborarea și implementarea proiectelor investigaționale proprii sau în colaborare cu alți parteneri constituie o componentă importantă a activității științifice desfășurate în cadrul Academiei. În acest sens, vom menționa că unele proiecte au ca obiectiv îmbunătățirea și modernizarea fluxului informațional pentru cercetarea științifică. Astfel, Biblioteca științifică a Academiei este parte a proiectului din cadrul Programului UE Erasmus + „*Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor*”, coordonator dna Rodica Sobieski-Camerzan, șefa Bibliotecii științifice a Academiei. Realizarea proiectului respectiv contribuie la îmbunătățirea competențelor și abilităților personalului de bibliotecă și la sporirea performanței, relevanței, precum și accesibilității serviciilor de informare și documentare pentru activitatea de cercetare științifică.

Activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare este finanțată din bugetul de stat, din fondurile provenite din proiecte și granturi naționale și internaționale, obținute prin concurs, contractele încheiate cu autoritățile administrației publice, cu alte instituții și organizații, precum și din fondurile proprii ale Academiei. Cadrele didactice și de cercetare au libertatea de a-și alege individual tematica de cercetare sau de a se asocia cu parteneri din cadrul Academiei sau din alte instituții de învățământ superior și centre de cercetare, precum și din cadrul autorităților publice pentru a participa la investigații științifice mai ample, astfel încurajându-se cercetările în colective consolidate, pe tematici interdisciplinare actuale pentru sistemul administrației publice din Republica Moldova.

În recunoașterea valorii cercetărilor ști-

ințifice realizate în Academie se ține seama, cu prioritate, de aspectul calitativ al acestora, conform următoarelor criterii:

- importanța cercetărilor efectuate pentru dezvoltarea științei administrației, managementului, relațiilor internaționale, dreptului, tehnologiilor informaționale aplicate, în general, și utilitatea acestora pentru sistemul administrativ autohton, în particular;

- contribuția cercetărilor științifice la reformarea și modernizarea administrației publice din Republica Moldova prin ajustarea acestora la rigorile europene;

- utilitatea cercetărilor științifice efectuate în completarea surselor bibliografico-informaționale și documentare pentru procesul educațional din cadrul Academiei, formării și dezvoltării profesionale a funcționarilor publici.

Participanții activi în procesul de cercetare științifică, dezvoltare și inovare din cadrul Academiei beneficiază în baza unor indicatori de evaluare a activității științifice de promovare în cariera didactică și științifică, acordarea sprijinului pentru participare la manifestări științifice și stagii de cercetare din țară și din străinătate, recompense financiare ca autori cu drept de proprietate intelectuală, alte facilități stimulatorii.

III. Reflecții asupra Strategiei de cercetare a Academiei pentru perioada 2016-2020

În scopul unei abordări sistemice și având ca obiectiv asigurarea continuității și evoluției durabile a procesului de organizare și desfășurare a activității științifice în cadrul Academiei, a fost elaborată și aprobată prin hotărârea Senatului din 29 septembrie 2016 Strategia de cercetare a Academiei de Administrație Publică pentru perioada 2016-2020 [13].

Strategia de cercetare a Academiei reiese metodologic din Strategia de cercetare – dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020 [9] și constituie o concretizare a prevederilor Cartei Academiei la compartimentul

cercetare științifică, dezvoltare și inovare, având la bază și o analiză SWOT.

La elaborarea Strategiei s-a ținut seama de rezultatele acreditării științifice a Academiei din anul 2014, acordarea calificativului de organizație competitivă pe plan internațional, categoria B, și atestarea în calitate de membru de profil al Academiei de Științe a Moldovei, care îi oferă instituției noi oportunități de dezvoltare a cercetărilor științifice cu un impact practic avansat.

Aceasta s-a produs ca urmare a faptului că Academia posedă un potențial științifico-didactic calificat, organizează și desfășoară activități de cercetare științifică în domeniul administrației publice, obține prin competiție proiecte și granturi de cercetare, organizează și execută cercetări la solicitarea autorităților publice și altor beneficiari de servicii investigaționale, posedă o infrastructură tehnico-materială și informațională favorabilă procesului de cercetare științifică.

În favoarea activității de cercetare vine organizarea, desfășurarea și publicarea materialelor conferințelor științifice internaționale anuale cu genericul „Teoria și practica administrației publice”, „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”, meselor rotunde consacrate Zilei internaționale a drepturilor omului, activităților științifice din cadrul proiectelor de cercetare aflate în derulare.

O contribuție serioasă la promovarea cercetării științifice o constituie editarea revistei metodico-științifice trimestriale „Administrarea Publică”, categoria C. Fiind unica revistă științifică de specialitate din Republica Moldova, revista publică în paginile sale materiale analitico-științifice ale cercetătorilor din cadrul Academiei, altor instituții de învățământ superior și de cercetare din țară și străinătate, dar și a reprezentanților autorităților publice. Studiile publicate se referă la teoria și practica administrației publice, problemele statului de drept și

societății civile, aspectele economico-financiare și manageriale ce vizează funcționarea autorităților publice, problemele dezvoltării profesionale a funcționarilor publici [15].

Benefic influențează procesul de cercetare și semnarea de către Academie a acordurilor de colaborare cu instituții de învățământ superior din țară și similare din străinătate care presupun schimburi de cadre didactice, cercetători științifici și studenți-masteranzi și doctoranzi în cadrul politicii de mobilitate academică, susținere de cursuri și participare la conferințe științifice, efectuarea schimburilor de publicații științifice și alte activități reciproc avantajoase.

La elaborarea Strategiei s-au luat în considerare și punctele slabe în organizarea și desfășurarea activității de cercetare în Academie. Printre ele vom specifica, în primul rând, atragerea și utilizarea redusă a surselor de finanțare pentru cercetare, existente pe plan intern și internațional, având ca consecință un număr insuficient de proiecte de cercetare naționale și internaționale obținute prin concurs și realizate în cadrul Academiei. La aceasta vom adăuga și vizibilitatea internațională redusă a publicațiilor elaborate de cadrele didactico-științifice ale Academiei, participarea insuficientă a acestora la foruri științifice internaționale.

Suntem, de asemenea, în prezența unei valorificări reduse a rezultatelor cercetărilor științifice în mediul autorităților publice, ceea ce denotă un nivel scăzut de transfer tehnologic în activitatea autorităților administrației publice. La aceasta contribuie și numărul insuficient de contracte de consultanță cu autoritățile administrației publice în problemele care solicită asistență științifică profesională și suport investigațional și, respectiv, insuficiența cercetărilor cu utilitate practică, aplicative și cu impact asupra organizării și desfășurării reformei administrației publice autohtone.

Vom menționa și numărul mic de doctoranzi care susțin tezele de doctor în termen,

motivarea redusă a unor doctoranzi față de activitatea de cercetare științifică autentică, implicarea insuficientă în procesul de cercetare științifică a masteranzilor, interesul redus al acestora față de activitatea de cercetare și utilizarea rezultatelor acesteia în activitatea administrativă practică.

Dar în același timp, există un șir de oportunități evidente utilizarea cărora ar facilita depășirea acestor puncte slabe și îmbunătățirea activității științifice desfășurate în Academie. Printre ele vom menționa existența în plan național și internațional a nișelor libere pasibile cercetării științifice, care vizează problemele organizării, funcționării, reformării și modernizării administrației publice și care ar putea fi explorate de cercetătorii Academiei. Explorarea acestor nișe se poate realiza pe calea extinderii colaborării cu instituțiile de învățământ și de cercetare similare din alte țări, în vederea accesării fondurilor și programelor finanțate de Uniunea Europeană în domeniul cercetării științifice a activității administrative. De asemenea, există posibilități de extindere a participării catedrelor, laboratoarelor, grupurilor de cercetare în aplicarea, obținerea prin concurs și realizarea proiectelor științifice instituționale cu finanțare de la bugetul de stat.

Pornind de la analiza situației actuale, oportunităților existente Strategia identifică obiectivele Academiei în domeniul cercetării științifice pentru perioada respectivă și acțiunile necesare în vederea realizării lor, cele mai importante fiind următoarele:

a) necesitatea identificării problemelor existente în sistemul administrativ autohton care solicită investigații științifice, organizarea și desfășurarea acestora în scopul acordării asistenței metodologice pentru eficientizarea activității administrative.

Pe prim-plan, în acest sens, se impune problematica desfășurării reformei administrației publice în contextul prevederilor Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană [1]. Posibilități reale de valori-

ficare a acestei tematici se deschid după adoptarea de către Guvernul Republicii Moldova la 25 iulie 2016 a Strategiei reformei administrației publice 2016-2020 - un document magistral care reprezintă un angajament pentru implementarea prevederilor Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană la compartimentul reformei administrației publice [10]. Reforma administrației publice este calificată ca o precondiție pentru realizarea reformelor din alte domenii de activitate. Strategia nominalizată reprezintă o abordare nouă și mai cuprinzătoare decât documentele anterioare de acest gen și este axată mai mult pe cetățean. Ca sarcină majoră este asigurarea unei descentralizări administrative și financiare reale și crearea unei administrații publice moderne, profesioniste și orientate spre oferirea serviciilor publice de calitate.

Din perspectivă investigațională care ar putea să fie valorificată de către cercetătorii Academiei se evidențiază tematica privind responsabilizarea administrației, elaborarea și coordonarea politicilor publice, modernizarea serviciilor publice, managementul finanțelor publice, managementul resurselor umane, care derivă din substratul prevederilor Strategiei reformei administrației publice 2016-2020.

b) extinderea relațiilor de colaborare în domeniul cercetării științifice și asistenței metodologice dintre Academie și autoritățile publice, implementarea mai activă în practica administrativă a rezultatelor cercetării.

Acest obiectiv se întrevide de realizat pe calea asumării de către Academie a unui rol mai activ în dezbaterile problemelor cu care se confruntă sistemul administrației publice și propunerea de soluții, prin organizarea periodică a unor dezbateri tematice, conferințe, cu participarea reprezentanților autorităților publice, unor persoane notorii din țară și din străinătate.

Exemplul organizării Forumului din 23 septembrie, curent, desfășurat în cadrul Academiei cu participarea reprezentanților

Cancelariei de Stat, autorităților administrației publice centrale și locale, asociațiilor obștești din domeniu în persoana CALM, dar și ai partenerilor de dezvoltare în persoana Agenției de Dezvoltare Internațională a Germaniei (GIZ) pe o temă foarte actuală pentru Republica Moldova cu referire la reforma administrativ-teritorială, vine să confirme utilitatea colaborării Academiei în domeniul cercetării științifice cu autoritățile administrației publice interesate [12]. Forumul respectiv, în calitate de platformă de discuții, a lansat o idee consolidată a participanților despre oportunitatea efectuării reformei administrativ-teritoriale, furnizând informația respectivă Grupului de lucru al Guvernului instituit în cadrul Consiliului național pentru reforma administrației publice, în calitate de argument în vederea elaborării Concepției și Foi de parcurs a eventualei reforme administrativ-teritoriale, care ar putea fi implementată către viitoarele alegeri locale generale ordinare din 2019.

Prin aceste activități de colaborare are loc promovarea și popularizarea, în rândul funcționarilor publici, aleșilor locali a semnificației și importanței cercetării științifice și inovației în domeniul administrației publice, realizate de colaboratorii Academiei.

c) Îmbunătățirea indicatorilor de performanță ai activităților de cercetare-dezvoltare și o mai bună diseminare a rezultatelor cercetării în mediul academic și administrativ.

O problemă de care este preocupat colectivul de cercetători al Academiei este cea a calității studiilor realizate. Îmbunătățirea indicatorilor de performanță în domeniul cercetării se poate dobândi prin crearea unui suport favorabil și acordarea unor facilități cadrelor didactico-științifice implicate în efectuarea și promovarea cercetării științifice autentice în domeniul administrației publice. Îndeosebi, necesită această susținere permanentă tinerii cercetători, doctoranzii și masteranzii cu performanțe academice și care au intenția evidentă de a

opta pentru cariera de cercetător.

Sporirea activismului cadrelor didactico-științifice ale Academiei în domeniul cercetării prin implicarea mai activă în proiecte naționale și internaționale, de asemenea, reprezintă o modalitate de îmbunătățire a indicatorilor de performanță.

Ar influența benefic acești indicatori includerea în statele de personal ale Academiei a unităților de cercetători științifici, preocupați în exclusivitate de activitățile investigaționale specializate în domeniul administrației publice. Urmează ca în viitor să fie studiate posibilitățile de includere în organigrama Academiei a unei structuri preocupate de organizarea și realizarea cercetărilor științifice în colaborare cu autoritățile administrației publice în calitate de beneficiari ai acestor cercetări. Prin aceasta s-ar facilita acordarea asistenței metodologice autorităților publice în activitățile de implementare a rezultatelor investigațiilor științifice.

d) Consolidarea infrastructurii și bazei documentar-informaționale a activității de cercetare-dezvoltare prin folosirea metodologiilor moderne în activitatea investigațională.

Întrucât rezultatele activității de cercetare științifică depind și de consolidarea infrastructurii și bazei documentar-informaționale, Strategia de cercetare a Academiei prevede unele acțiuni și în acest domeniu. Astfel, aceasta se întrevide de realizat prin dezvoltarea, în cadrul catedrelor Academiei, a laboratoarelor lucrative de cercetare, asigurate cu tot ce este necesar pentru participarea acestora la realizarea unor proiecte științifice de interes major.

La fel de importantă este, în acest sens, îmbunătățirea asigurării documentar-informaționale a cercetătorilor, inclusiv prin acces la bazele de date și achiziții de biblioteci on-line. În șirul activităților de acest gen se înscrie și crearea Registrului electronic al cercetătorului Academiei, în scopul creșterii transparenței și a accesului rapid al beneficiarilor interesați la informația respectivă.

Acest obiectiv se realizează și prin plasarea pe pagina web a Academiei a informației despre activitatea științifică desfășurată, prin afișarea ofertelor investigaționale și rezultatelor activității de cercetare.

Acțiunile descrise mai sus devin posibile doar ca rezultat al sporirii, în perioada de referință, a ponderii resurselor financiare proprii ale Academiei predestinate cercetării științifice, dar și a celor atrase din exterior, inclusiv prin obținerea de proiecte internaționale. Aceasta presupune elaborarea și înaintarea de proiecte de cercetare în domeniul administrației publice în cadrul programelor regionale și europene, folosind oportunitățile oferite de prevederile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană. O sarcină la fel de importantă este și valorificarea rațională și productivă a resurselor oferite de către partenerii de dezvoltare pentru promovarea serviciilor educaționale prestate de Academie, inclusiv pentru efectuarea cercetărilor științifice.

e) Creșterea vizibilității cercetării științifice prin accesarea și atragerea de fonduri naționale și internaționale pentru cercetare și integrarea mai activă a Academiei în spațiul național, regional și european de cercetare.

La etapa actuală de dezvoltare a științei, o atenție deosebită se acordă asigurării vizibilității regionale și chiar internaționale a cercetării științifice. Am menționat în compartimentul al doilea al prezentului studiu că acest indicator este unul dintre punctele slabe ale cercetării științifice desfășurate în Academie. Din aceasta derivă sarcina de a întreprinde anumite acțiuni care ar facilita îmbunătățirea acestui indicator.

Aceasta s-ar putea realiza prin elaborarea și publicarea în străinătate a articolelor în revistele cotate ISI sau în revistele indexate în baze de date internaționale, publicații științifice digitale, rezumate la conferințe științifice internaționale. La soluționarea acestei probleme ar contribui și creșterea numărului de lucrări științifice publicate în reviste naționale, categoriile A, B și C, în cu-

legerile de materiale ale conferințelor științifice naționale.

Încă o posibilitate de sporire a vizibilității activității de cercetare a Academiei o constituie creșterea numărului de proiecte înaintate anual pentru participarea la concursul proiectelor de cercetare cu finanțare de la bugetul de stat și valorificarea oportunităților oferite de programele europene de cercetare și, în primul rând, Orizont 2020.

Nu trebuie subestimate nici astfel de activități cum sunt organizarea conferințelor naționale și internaționale, a meselor rotunde, dezbaterilor științifice pe tematici interdisciplinare, cu un nivel de importanță majoră pentru mediul științific și sistemul administrației publice din țară. În acest sens, vom accentua și necesitatea optimizării structurii tematice a investigațiilor științifice organizate și desfășurate de catedrele, laboratoarele și alte unități de cercetare din cadrul Academiei în scopul corespunderii mai exacte a acestora necesităților practicii administrative.

Un instrument important în asigurarea vizibilității activității de cercetare este și promovarea mai activă a revistei metodico-științifice „Administrația Publică” în mediul autorităților publice prin publicarea materialelor cu impact benefic asupra activității acestora, asigurarea și susținerea accesului deschis al autorităților administrației publice la rezultatele cercetării științifice din domeniu. Dobândirea indexării revistei metodico-științifice trimestriale „Administrația Publică” în bazele de date internaționale, prin ajustarea publicațiilor revistei la rigorile acestor baze de date, de asemenea, ar contribui la sporirea vizibilității activității științifice realizate la Academie.

În încheiere, vom menționa că pentru realizarea prevederilor Strategiei de cercetare a Academiei pentru perioada 2016-2020, se vor elabora și implementa acțiuni concrete anuale cu finalitate adecvată la nivelul fiecărei catedre, laborator și alte unități de cercetare, avându-se în vedere termenele

de realizare, resursele necesare și responsabilitățile instituționale.

Monitorizarea și evaluarea realizării Strategiei prevăd analiza concordanței dintre rezultatele obținute și scopurile trasate. Anual și la finele fiecărei etape, Senatul și Consiliul științific ale Academiei vor efectua evalua-

rea realizării Strategiei efectuând analize de impact și eficiență ale activității de cercetare în corelare cu resursele disponibile. Vor fi evidențiate obiectivele realizate, problemele existente, precum și elaborate noi acțiuni pentru soluționarea acestora.

BIBLIOGRAFIE

1. Acord de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte. http://www.gov.md/public/files/2013/ianuarie_2014/ACORD_RM-UE_1.pdf
2. Declarația suveranității RSS Moldova din 23 iunie 1990. În: *Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului RSS Moldova*, 1990, nr. 8.
3. Decretul cu privire la puterea de stat din 27 iulie 1990. În: *Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului RSS Moldova*, 1990, nr. 8.
4. Declarația de Independență a Republicii Moldova din 27 august 1991. În: *Moldova Suverană*, 1991, 28 august.
5. Decretul Președintelui Republicii Moldova din 21 mai 1993 privind pregătirea cadrelor pentru organele administrației de stat și de autoadministrare locală. În: „*Administrarea Publică*”, revistă metodic-științifică, 1993, nr.1.
6. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15 iulie 2004. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 125-129 din 30 iulie 2004.
7. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr. 319-324 din 24 octombrie 2014.
8. Statutul Academiei de Administrare Publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 225 din 26 martie 2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr. 78-79 din 01 aprilie 2014.
9. Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020 aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 920 din 07 noiembrie 2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr. 386-396 din 26 decembrie 2014.
10. Strategia reformei administrației publice 2016-2020 aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 911 din 25 iulie 2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr. 256-264 din 12 august 2016.
11. Proiectul Strategiei naționale de dezvoltare regională a Republicii Moldova, În: http://adnord.md/public/files/strategii/SNDR_2016-2020_draft.pdf
12. Forum privind reforma administrativ-teritorială a Republicii Moldova, AAP, 23 septembrie, 2016. În: <http://aap.gov.md/ro/article/forum-forum-1>
13. Strategia de cercetare a Academiei de Administrare Publică aprobată prin decizia Senatului nr. 1/5 din 29 septembrie 2016. În: http://aap.gov.md/sites/default/files/strategia_stiint_aap.pdf#overlaycontext=ro/article/regulament
14. Sîmboteanu Aurel, Contribuții valoroase la dezvoltarea științei administrației, Unele reflecții asupra moștenirii științifice a lui Mihail Platon. În: „*Administrarea Publică*”, revistă metodic-științifică, 2011, nr. 2, pag. 9-16.
15. Sîmboteanu Aurel, Mesager și cronică a științei administrației și practicii administrative din Republica Moldova. Cu prilejul aniversării de 20 de ani de la fondarea revistei „*Administrarea Publică*”. În: „*Administrarea Publică*”, revistă metodic-științifică, 2013, nr. 4, pag. 11-21.

Prezentat: 15 noiembrie 2016.

E-mail: prorektor_as@aap.gov.md